

Dé Gazette van KALLEMOEIE

Redactieadres Trefcentrum marionettentheater Kallemoeie St Franciscusstraat 37 Oostende mail contact@kallemoeie.be

5de jaargang nieuwjaar 2022

“nieuwjaars’editie van dé Gazette van KALLEMOEIE”

Pillage of the Sea

Een “Steenmannetje” en Kallemoeie,
In Oostende staat er naast een golfbreker een uitvergroot ‘steenmannetje’, een torentje van opeengestapelde stenen dat dient als oriëntatiepunt voor wandelaars en in vele culturen een spirituele betekenis heeft.

Rosa Barba (It) creëert een beeld van opeengestapelde zandzakken, als een denkbeeldige dam tegen de stijgende zeespiegel.

Elke steen vertegenwoordigt een stad die dreigt overspoeld te worden door de klimaatverandering, op haar feitelijke hoogteligging tegenover het zeeniveau.

De grootte van de steen representeert het bevolkingsaantal. De titel verwijst naar de dichteres Emily Dickinson, die door het aanzicht van de zee beroofd werd van haar woorden.

De sculptuur vormt een visuele meetlat voor de klimaatverandering, terwijl eb en vloed bepalen hoeveel van het kunstwerk op welk moment zichtbaar is.

Kallemoeie staat op de grens van 2022!

**En aan de zee
dansen de marionetten
met de pimperlletjes
naar het Nieuwe jaar**

Namens Kallemoeie

Fijne Feestdagen en een

Gezond Nieuwjaar gewenst!

Een moeilijke heropstart

Na een onderbreking van anderhalf jaar steekt Corona er opnieuw een stokje voor waardoor we noodgedwongen eind november onze repetities “on hold” hebben geplaatst, wij hopen dat deze onderbreking van korte duur zal zijn zodat we er binnenkort opnieuw en definitief kunnen voor gaan.

Enthousiasme is er alvast wel bij Kallemoeie! Het spat ervan af! In afwachting werd er gewerkt aan de scèneverlichting, met ondermeer het overschakelen naar LED-verlichting voor het scènegebeuren. Enkele aanpassingen werden gerealiseerd om te voldoen aan de AREI-voorschriften (elektriciteit) en een door Kallemoeie aangevraagd controlebezoek van de brandweer. Om te voldoen aan de Coronavoorschriften werd

een CO2 meter aangeschaft en extra ventilatie gemonteerd.

Voor de volgende productie ‘Reinaert De Vos’ werden er al een paar scènes uitgetoetst, nog wat geknipt, geplakt en geschaafd aan het script en kledij voor de marionetten genaaid.

Decorideeën worden ondertussen uitgewisseld met aandacht voor originaliteit en een vlotte decorwissel.

Samen met alle Kallemoeievrienden zien we uit naar de heropstart van onze repetities. Na het prikken en boosterprikken, PCR-testen, Covid Safe ticket enz... hopen we ook de omikronvariant te onderdrukken om straks opnieuw de draad op te nemen!

Het is moeilijk de juiste woorden te vinden die troost bieden, maar onze welgemeende gedachten van medeleven gaan uit naar Gelo Baillière en de familie van

PIERRE VAN BELLE

Op dinsdag 31 augustus namen we afscheid van **Pierre Van Belle**, marionetist bij Kallemoeie III. Pierre was een van de inspirerende spelers van Kallemoeie III, die de “chapeau buse” van Kallemoeie opzette, de pitteleer aantrok en voor het theater de kinderen met zijn enthousiasme betrok in de voorstellingen.

Reinaert De Vos

De Ysengrimus

In de voorgaande uitgaven van “dè gazette van Kallemoeie” publiceerden we een aantal teksten die een historisch overzicht gaven van de bronnen en voorgangers van

Ook heel veel sterkte gewenst bij het verlies van

KERSTIN BAMELIS

lieve echtgenote van André Libin, marionettist Kallemoeie III, Kerstin is overleden op 11 september 2021,

Wij wensen beide families veel sterkte

Reinaert de Vos. Men wijst ons er echter op dat we een belangrijke episode hebben overgeslagen, de Ysengrimus. Hierbij wat meer duiding omtrent deze periode.

De voorgeschiedenis van het middeleeuws dierenepos.

Het middeleeuws dierenepos, zoals we het leren kennen in “Ysengrimus” en in “Reinaert” is een betrekkelijk lang en afgerond verhaal over dieren, waarin ze met mensennamen of met bij- of spotnamen optreden, avonturen beleven, in conflict geraken of spreken en handelen zoals mensen zouden doen. Het weerspiegelt zich op de mensenwereld en een zeer bepaalde feodale maatschappij, haar deugden en ondeugden. Een beschrijving van deze weerspiegeling is zeer boeiend, vrolijk en ontspant lichaam en geest. Werkelijkheid en fictie zijn dooreen geweven.

De voorgeschiedenis van het Middeleeuwse dierenepos behoort immers ook tot het voorspel van “Van de

Vos Reinaerde". Vlaanderen heeft in de Middeleeuwen twee meesterwerken van het dierenepos aan de wereldletterkunde geschonken: "Ysengrinus" van Magister Nivardus en "Van den Vos Reinaerde" van Willem. "Van den Vos Reinaerde" bevat een groot aantal zinspelingen op toestanden, zeden, gebruiken van deze tijd en andere verhalen, waarvan we zo goed als niets in bv "Den Madoc" of andere meer bv "Van de Vos Reinaerde" zien.

Indien "Van den Vos Reinaerde" onder de Vlamingen gekend mag worden geacht, "Ysengrinus" is het heel wat minderen of in het geheel niet. De taal van beide erken is verschillend: "Ysengrinus" werd gedicht in het latijn, in de taal van de geleerden of klerken in de Middeleeuwen. Voor wie deze taal niet vreemd was, het was de taal van de kerk en de universiteit. Het middelnederlands van "den Reinaert" laat zich door een enigszins met de oude Nederlandse taal vertrouwde Vlaming gemakkelijker lezen. Ysengrinus is het oudst, het tijdsverschil benadert wellicht ongeveer een eeuw, grosso modo 1150 – 1250, 2 belangrijke mijlpalen in de geschiedenis van Vlaanderen en van het Dierenepos in de Middeleeuwen.

Uit "De wereld van het poppenspel" tijdschrift van NVP-UNIMA

Welkom aan "PETSJE LAP" en "METSJE LAP"

De vzw Marionettentheater Kallemoeie opende in 2018 een steunfonds waar je als vriend van het marionettentheater Kallemoeie het peterschap van een van de 150 marionetten kan opnemen.

Steun ook het Marionettentheater Kallemoeie en wordt "métsje lap" of pétsje lap" van één van de 150

Kallemoeiemarionetten.

Praktisch

Pètsjelap aanvaardt het peterschap onder de volgende voorwaarden. Door storting van een minimumbedrag van 25-euro op rekeningnummer BE66-7340-4331-3943 van vzw Marionettentheater Kallemoeie, deze steun is 2 jaarlijks – vanaf 100-euro is dit levenslang. Bij bezoek aan de Kallemoeiekelder volgt hij de staat van zijn marionet op (polychromie, kledij, algemene conditie). De naam van Pètsje Lap wordt vermeld in de Gazette van Kallemoeie. Pètsje Lap ontvangt eveneens een oorkonde als bewijs van zijn peterschap.

Ontvang een Oostends Woordenboek Nederlands Oostends , aangeboden door Roland Desnerck, als extra present voor Pètsje of mètsje lap die voor levenslang intekenen.

KALLEMOEJE

(uit “Grenzeloos Oostends” – Roland Desnerck)

E kallemoeje is “een voddepop, een slappe kinderpap”, kortom ‘een

lappenpop’. Vele van de oudere -vrouwelijke- lezers hebben waarschijnlijk veel me e kallemoeje gespeeld. Dit woord is wel populair gebleven door het bestaan van het Oostends Poppentheater met dezelfde naam.

Het kan dat deze naam in de vorige eeuw toch ook gegeven werd aan de toen bestaande houten poppen. Dit zou kunnen blijken uit de volgende uitdrukking die gebruikt wordt als men iemand hoort zeggen dat iets of iemand “oud” is. Dan klinkt het: **’t is zoe oed of kallemoeje ze poppe ’t is hail van hoet.** Een woordspeling dus met **oed** (oud) en **hoet** (hout).

Merkwaardig is die **kallemoeje ze poppe.** Je zou denken dat **kallemoeje** dan nog niet de pop, maar el de eigenares ervan was.

Kalle is de aloude naam die men gaf aan Kathelijne. En moeje is een oud woord voor ‘tante’. Zou dat dan de tante Kathelijne geweest zijn? De woordvolgorde is normaal want voor ‘tante’ kon je ook zeggen **tantemoeje.**

Dit **Kalle** vinden we ook in een uitdrukking die gebezigd wordt als men een paar, een koppel echgenoten ziet die altijd samen zijn. **Né Mantn én Kalle zien doa.** **Mantn** is allicht Amand en Kalle onze Kathelijne.

Mantn en Kalle zijn de twee poppetjes te vinden op de belfortoren van Kortrijk. Het zijn thans niet de oorspronkelijke poppetjes, want die hebben de Fransen, weinige jaren na 1302, de Guldensporenslag, als wraak meegenomen naar hun land, waar ik ze in Dyon heb kunnen bewonderen. Deze uitdrukking doet me denken aan een ander gebruikt als men niet alleen **Mantn**

en **Kalle** maar enorm veel drukte merkt: **Né, krom en mank, 't is oal up de gank.**

Kallemoeje heeft nog enkele afgeleide betekenissen. Zo ter aanduiding van een vogelschrik, maar je kan ook **jan piedewiet** zeggen.

Het is ook een "slordige vrouw", e **sloverkoese** of een 'onbeholpen en wat domme vrouw', e **dommekalle** of een **trezekallemoeje**, e **seute**, e **sutje**, e **triene**.

Het woord komt elders in West-Vlaanderen voor met licht afwijkende betekenissen. Zo in het Poperings "kallemoeie" voor "kwezel"

AVG

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Ook de vzw marionettentheater Kallemoeie moet jouw persoonlijke gegevens beschermen.

Indien je niet langer wenst op de hoogte gebracht te worden van wat er reilt en zeilt bij het Marionettentheater Kallemoeie kunt u ons hiervan per kerende op de hoogte brengen zodat wij jouw gegevens uit ons contactpersonenbestand kunnen verwijderen.

Contact => contact@kallemoeie.be

**Bezoek onze vernieuwde
website
www.kallemoeie.be**

Vlaanderen
verbeelding werkt

*Bezoek de erfgoedcollectie
van het Marionettentheater
Kallemoeie. Op
www.kusterfgoed.be*